

Posudek vedoucího diplomové práce

Jan Javorský: Ženská identita v československém tisku 1948 – 1960: Analýza časopisu Vlasta, FFUK 2015, 96 stran

Jan Javorský pracoval na této práci velmi dlouhou dobu (cca od r. 2007), protože mezitím ukončil studium a posléze znovu nastoupil. To mu na jedné straně umožnilo nechat již dříve napsané části „dozrát“ a posléze upravit. Na straně druhé však pak s obtížemi zpracovával starší a novější části diplomové práce do souladného jednotného celku. Nicméně se domnívám, že se mu to nakonec úspěšně podařilo a diplomová práce tvoří jednotný a logicky provázaný text.

Diplomová práce je rozdělena do tří kapitol, jež se dále člení na podkapitoly. Ty se pak ještě dále člení. Navzdory neobvyklosti tak podrobného členění textu v historických knihách, považuji jej v tomto případě za celkem užitečné. Zvyšuje se tím přehlednost textu, aniž by zároveň byl rozčleněn na příliš malé oddíly.

Cílem práce byla analýza obrazů ideální ženy v komunistickém tisku, „zejména s ohledem na to, nakolik se v otázkách preferovaných vlastností a hodnot přibližovaly sovětskému vzoru“, jak autor konstatuje v úvodu práce. Domnívám se, že v odevzdaném textu byl tento cíl v uspokojivé míře naplněn.

Na diplomové práci je sympatická poměrně solidní autorova obeznámenost se zahraniční literaturou z oblasti gender history, kterou osvědčil průběžnými odkazy v poznámkovém aparátu. Z hlediska množství prostudovaných pramenů a literatury tato práce splňuje solidní standard, obvyklý u diplomových prací Ústavu HSD.

Výše zmíněné členění do tří kapitol lze považovat za šťastné – s jednou výhradou. Hloubka analýzy se v jednotlivých kapitolách výrazně liší. Zatímco první kapitola o sovětském modelu řešení ženské otázky je velmi rozsáhlá a důkladná, druhá kapitola, jež se věnuje českému prostředí, je poměrně skromná a založena na daleko menším spektru informačních zdrojů – navíc v podstatě jen povahy sekundární literatury. To je patrně má největší výtka na adresu této práce, která se podle svého zaměření věnuje primárně českému prostředí, jež však nakonec je analyzováno s podstatně menší důsledností než vývoj v prostředí ruském. Třetí část je pak záležitostí více méně jen velmi podrobného odkazování na časopis Vlasta. V případě této kapitoly bych ocenil autorův zdařilý přístup, kdy si na základě znalostí pramenů a literatury vytyčil klíčové role, jež se pojí se statusem ženy v socialistické společnosti, a ty se pak pokusil demonstrovat na rozboru vývoje diskurzu o těchto rolích na stránkách zmíněného časopisu.

Další sympatickou vlastností odevzdaného textu je důsledná snaha o argumentační postup od obecného k jednotlivému. Proto autor své pojednání začíná osvícenskou konstrukcí genderových rolí a ve svém textu vytváří genealogickou linii, jež kontinuálně vede od radikálního osvícenství k diskurzu ruských bolševiků – a posléze i diskurzu českého komunistického tisku.

Oceňuji rovněž, že autor jazykově práci dovedl ke zdárnému výsledku. Nakonec se mu podařilo své téma i zdařile historizovat, ačkoli v původních verzích textu mu občas pronikaly hodnotící soudy o „správné“ a „chybné“ konstrukci ženské identity.

Diplomovou práci jako celek považuji za text zdařilý, ke kterému nemám z pozice vedoucího žádné námítky zásadní povahy. Jan Javorský velmi pilně své téma konzultoval a snažil se mým námítkám v maximální míře vyjít vstříc již během přípravy jednotlivých kapitol. Proto si dovoluji navrhnout komisi, aby v případě autorovy dobré obhajoby, byla práce hodnocena známkou „výborně“.

V Praze, dne 29.5.2015

Doc.PhDr.JUDr. Jakub Rákosník, Ph.D.